

Protokół

dwudziestego czwartego posiedzenia sejmowego z d. 29. Grudnia 1866.

Obecni: Marszałek Leon książę Sapieha.

Sekretarze: ks. Kaczała, Paszkowski, Ludwik hr. Wodzicki, Zakrzewski.

Komisarz rządowy: C. k. Radca Dworu Possinger - Choborski.

Posłów obecnych z początku 92, w ciągu posiedzenia 118.

Początek posiedzenia o godzinie 10. min. 30.

Protokół posiedzenia wieczornego z dnia 28. Grudnia odczytany przez sekretarza posła Paszkowskiego Izba przyjęła bez zmiany.

Odczytano dalszy ciąg petycyj wniesionych do Sejmu do dnia 29. Grudnia 1866 mianowicie do l. 156.

Odczytano interpelację posła ks. Łozińskiego i 20. współpodpisanych do p. komisarza rządowego: Czy nowoobranemu w Stanisławowie dnia 20. b. m. posłowi p. Ziemiałkowskiemu przed jego wstąpieniem do sali sejmowej dnia tegoż, został wręczonym certyfikat przepisany przez c. k. Namiestnika? a jeżeli to miało miejsce, czy przepisy §. 50. Statutu krajowego zachowane były?

Pan komisarz rządowy odpowiada, iż posłowi Ziemiałkowskiemu wydany był na dniu 20. b. m. certyfikat przez Jego Excel. pana Namiestnika, a nastąpiło to tem prawniej, ile że przeciw wyborowi jego żadna nie zachodziła przeszkoda.

Poseł Lipczyński interpeluje przewodniczącego komisji petycyjnej, dla czego dotąd nie została przedstawioną Wysokiej Izbie wniesiona przez interpelanta petycja p. Tesarczyka.

Przewodniczący komisji petycyjnej poseł Hubicki odpowiada: a) iż regulamin nie przepisuje, aby petycje były referowane w Izbie w tym porządku, w jakim zostały podane; b) że petycja w mowie będąca mogłaby być przedłożoną Sejmowi, gdyby książę Marszałek znalazł jeszcze sposobność na umieszczenie sprawozdania komisji petycyjnej na porządku dziennym.

Z porządku dziennego wnosi poseł Wężyk sprawozdanie komisji o sprawie katastralnej. Izba uwalnia go od czytania całego sprawozdania, odczytuje więc tylko motywa i wniosek komisji.

W głosowaniu przyjęto jednogłośnie pojedyncze ustępy wniosku komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- a) żądać od c. k. Rządu, aby wszelkie operacje szacunkowe włącznie z reklamacyami wstrzymane zostały aż do rozstrzygnięcia Najjaśniejszego Pana o petycji Sejmu z dnia 27. Kwietnia 1866 r.;

b) polecić Wydziałowi krajowemu, aby ponowną wysłał delegację do Wiednia, któraby sprawę katastralną w myśl uchwał sejmowych u c. k. Ministeryum popierała;

c) wezwać Jego Excl. c. k. Namiestnika kraju, aby poparł słuszne nasze żądania.

Izba zgodziła się przystąpić zaraz do trzeciego czytania wniosku, poczem takowy jednogłośnie przyjęto.

Z kolei poseł Szumańczowski zdaje sprawę imieniem komisji katastralnej o petycyach w przedmiocie katastru.

Petycę l. 10. (l. 29/S.) gmin Leszcze, Tuszyzna, Hucisko, Zapole, Białybór i Niwiska z zażaleniem przeciw komisji katastralnej, uchwalono zgodnie z wnioskiem komisji odstąpić Prezydium c. k. Namiestnictwa do załatwienia.

Petycę l. 108 (l. 196/S.) gminy Jaszczurowa i p. Włodzimierza Tomaskiego, zanoszących zażalenie przeciw komisarzowi katastralnemu Rzehakowi, uchwalono zgodnie z wnioskiem komisji odstąpić Prezydium c. k. Namiestnictwa do załatwienia.

Przy rozprawie nad petycją do l. 22. (l. 50/S.) wnosi poseł Żuk-Skarszewski poprawkę:

Gdy z petycji okazują się poszlaki zbrodni inspektorowi Achleitnerowi zarzuczanych, przeto Sejm odstępuje odpis petycji i allegatów właściwemu c. k. Sądowi karnemu na ręce c. k. Namiestnictwa.

Poprawka ta nie otrzymała większości. Przeto zaś wniosek komisji tej treści przyjęto:

Wysoki Sejm raczy uchwalić: przekazać niniejszą prośbę Prezydium c. k. Namiestnictwa celem zbadania, czy p. inspektor Achleitner posiada wymagane przez ustawy kwalifikacye, a to dla ściśłego zastosowania istniejących praw i przepisów.

Z porządku dziennego wnosi poseł Zyplikiewicz sprawozdanie komisji do zmian ustawy wyborczej o wniosku posła Ziemiałkowskiego.

Po przemówieniu posłów ks. Pawlikowa i Ławrowskiego przeciw, zaś posłów Ziemiałkowskiego i Rydzowskiego za wnioskiem komisji, zamknięto dyskusję, poczem, gdy jeszcze byli zapisani do głosu posłowie Kabat, Golejewski, Młocki, Grocholski za, a posłowie ks. Giniewicz i Ławrowski przeciw wnioskowi — przerwał Marszałek posiedzenie na 15 minut dla wybrania jeneralnych mowców.

Jako jeneralny mowca za wnioskiem przemawiał poseł Grocholski, przeciw wnioskowi poseł Ławrowski.

Poseł Ławrowski podał wniosek, aby wniosek komisji uważać jako nowy dodatek do statutu krajowego, i wedle tego traktować.

Książę Marszałek oświadcza, iż tego wniosku pod głosowanie poddać nie może, gdyż komisya nie proponuje zmiany statutu, tylko interpretację tegoż.

Poseł Ławrowski zapowiada protest.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek komisji:

Wysoka Izba uchwała:

W zastosowaniu §. 38. statutu krajowego do głosowania odbytego na posiedzeniu dnia 20. Grudnia b. r. nad projektem do ustawy o powiększeniu liczby posłów miejskich Izba orzeka: Na 124 członków głosujących nad poprawką posła Grocholskiego o powiększenie liczby posłów miejskich ilość 82 głosów danych za poprawką, jest w myśl §. 38. statutu krajowego dostateczną, aby w mowie będąca poprawka uznana była za przyjętą.

Wniosek ten większością został przyjęty.

Z porządku dziennego sprawozdanie komisji administracyjnej o jura stolae.

Sprawozdawca poseł Badeni wnosi:

Wysoka Izba raczy nad wnioskiem posła ks. Dobrzańskiego o republikację prawa normującego jura stolae na teraz obowiązującego przejść do porządku dziennego.

Posel ks. Kuryłowicz wnosi poprawkę: Wysoki Sejm uchwali: •Wzywa się wysoki Rząd o przyspieszenie rokowań względem nowego unormowania należytości mających się pobierać tak przez księży za ich czynności kościelne (jurium stolae), jak i przez bractwa i sługi kościelne za ich udział przy takich czynnościach, a po ukończeniu rokowań o niezwłoczne wprowadzenie w życie w tym przedmiocie mającego się wydać rozporządzenia. •

Poprawkę tę ks. Kuryłowicza przyjęto, a tem samem uchylono wniosek komisji przejścia do porządku dziennego.

Z porządku dziennego nastąpiło sprawozdanie Wydziału krajowego o podatku konsumcyjnym od bydła, wspólnie przez kilka osób na własny użytek bitego. Sprawozdawca poseł i członek Wydziału krajowego Grocholski.

W głosowaniu przyjęto następujący wniosek Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Tłómaczenie §. 29. l. 1. b) postanowienia ministeryalnego z dnia 15. Maja 1859 (Dzien. Ust. Pań. Nr. 78). dekretem c. k. Ministra Skarbu dnia 22. Maja 1862 do l. 558 w ten sposób, iż kilka osób rzeź bydła wspólnie na własną domową potrzebę przedsiębiorczych wtenczas tylko wolni są od opłacania podatku konsumcyjnego od mięsa, jeżeli wspólne gospodarstwo domowe prowadzą — jest błędne i dowolne.

Wydziałowi krajowemu poleca się, prosić c. k. Ministerstwo Skarbu o uchylenie tego tłómaczenia.

Wniosek ten przyjęto następnie w trzeciem czytaniu.

W trzeciem czytaniu przyjęto także wyżej przytoczoną poprawkę posła ks. Kuryłowicza względem jura stolae.

Marszałek przerwał posiedzenie o godzinie 2. minucie 25. do godziny 3.

Posiedzenie otwarte o godzinie 3. min. 50.

Obecnych posłów z początku 81., w ciągu posiedzenia 102.

Z porządku dziennego sprawozdanie Wydziału krajowego w rzeczach zapomogi krajowej.

Sprawozdawca poseł i członek Wydziału krajowego Boczkowski.

Z powodów przez sprawozdawcę przytoczonych, iż rachunki będące podstawą sprawozdania nie są jeszcze, i nie mogą być dotąd zupełnie ukończone, ani wydrukowane, wnosi poseł Ziemiałkowski umotywowane przejście do porządku dziennego, w oczekiwaniu, iż Wydział krajowy przedłoży najbliższemu Sejnowi wyczerpujące sprawozdanie.

Izba wniosek ten przyjmuje.

Z kolei porządku dziennego sprawozdanie komisji statutowej.

Sprawozdawca poseł Zbyszewski w zastępstwie posła Gnoińskiego odczytuje sprawozdanie o statucie dla miasta Lwowa.

Posel Ziemiałkowski wnosi, aby tylko te §§. statutu były odczytane, dla których poprzednio sankcya Najwyższa była odmówioną, a które teraz zostały zmienione.

Posel Grocholski wnosi poprawkę do poprzedniego wniosku, aby §§. niezmieniane i te, które są tylko powtórzeniem ogólnej ustawy gminnej, przyjąć en bloc. Poprawkę tę przyjęto.

Sprawozdawca odczytuje §. 30.

Izba przyjmuje takowy zgodnie z wnioskiem komisji bez zmiany.

Dalej przyjęto zgodnie z wnioskiem komisji §§. 31., 38., 45., 88. bez zmiany. W §. 37. prosi sprawozdawca wniosek komisji, proponując opuszczenie ustępu pod liczbą 2.

Izba przyjmuje ten §. z opuszczeniem ustępu 2. w osnowie:

1. Ustanowienie zasad w zarządzie majątku gminnego.

2. Nabywanie nieruchomości lub praw takich, które według ustaw uważane są za rzeczy nieruchomości, zbywanie majątku gminy, przyjmowanie zobowiązań wieczystych, przyjmowanie obowiązków służebnictwa, zastawu lub poręczenia, zaciąganie pożyczek i operacyj kredytowych.

W sprawach tu wyliczonych, uchwała aby miała ważność, musi być powzięta na dwóch, nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach, odbytych w obecności przynajmniej trzech czwartych części członków całej Rady miejskiej.

Zbywanie rzeczy nieruchomości lub prawa uważanego za rzecz nieruchomą, jeżeli wartość takiej rzeczy lub prawa 10.000 złr. przenosi, jakoteż zaciąganie pożyczek i przyjęcie poręczenia, jeżeli pożyczka lub suma poręczyć się mająca, z doliczeniem długów gminy już obciążających, przenosi sumę rocznego dochodu z przecięcia lat 6ciu obliczoną, nie może mieć miejsca, jak tylko za zezwoleniem Wydziału krajowego.

3. Lokowanie kapitałów.

4. Przyjęcie lub zrzeczenie się spadku lub legatu.

Gdyby wartość spadku lub legatu przenosiła 10.000 złr., wtedy uchwała na zrzeczenie się zapaść musi w sposób wyżej pod 2. wskazany.

5. Stawianie kosztem gminy nowych budowli, lub przekształcenie albo znoszenie istniejących tudzież inne przedsiębiorstwa nakładem gminy wykonać się mające.

Tworzenie nowych zakładów gminnych, albo zwinięcie już istniejących.

6. Zawieranie, rozwiązywanie i zmiany kontraktów najmów i dzierżaw.

7. Zawieranie, rozwiązywanie i zmiany innych kontraktów, o ile Rada miejska nie uzna rzeczą stosowną czynności te poruczyć burmistrzowi lub magistratowi.

8. Zezwalanie na rozpoczęcie procesu lub na odstąpienie od niego, i na zawieranie ugód w sprawach rozpoczętych.

9. Przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem przewidziane, o ile takowe instrukcją Rady miejskiej burmistrzowi lub magistratowi poruczone nie będzie, tudzież przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem nie przewidziane.

10. Umarzanie należności wątpliwych lub takich, które odebrane być nie mogą.

11. Opuszczanie zaliczek danych urzędnikom lub służgom na ich płacę, i darowanie należących się gminie zwrotów i uchybień rachunkowych.

Dział VI. O zawiadywaniu sprawami ludności chrześcijańskiej i izraelskiej.

§. 98. Prawa ludności chrześcijańskiej i izraelskiej.

Poseł Dubs wnosi opuszczenie tego §fu. Poprawka ta jako negacyjna nie została poddana pod głosowanie.

Izba przyjęła zgodnie z wnioskiem komisji §. 98. bez zmiany jakoteż §§. 99, 101, 102 i 103.

§. 100. Jako specjalne sprawy ludności chrześcijańskiej, przyjęła Izba zgodnie z wnioskiem komisji ustępy lit. a) i b).

Do ustępu lit. c) wnosi poseł Dubs poprawkę, ażeby ten ustęp był opuszczony, albo gdyby się utrzymał, ażeby zacytowano przy nim §. 98. Nad pierwszą częścią poprawki posła Dubs, jako negacyjną nie głosowano. Druga część poprawki co do powołania §. 98. nie otrzymała większości.

Natomiast przyjęto zgodnie z wnioskiem komisji ustęp lit. c) bez zmiany.

Sprawozdawca przechodzi do ordynacji wyborczej.

Do §. 12. wnosi poseł Ziemiałkowski poprawkę, aby utrzymać zgodnie z projektem statutu przez Radę miejską ułożonym, zasadę jednego koła wyborczego.

W głosowaniu oświadcza się Izba za zasadą jednego koła wyborczego.

Posiedzenie zamknięto o godzinie 5tej wieczór.

Dalszy ciąg petycyj

wniesionych do Sejmu do dnia 29. Grudnia 1866.

156. Reprezentacya miasta Jarosławia przez posła hr. Badeniego zapytuje, czyli miasto to otrzyma osobny statut, i czyli ma z organizacyą gminy aż do otrzymania statutu wstrzymać się, lub też organizacyę według ogólnego statutu rozpocząć.

Następne posiedzenie w Niedziele o godzinie 9^{1/2}, wieczór.

Porządek dzienny:

1. Sprawozdanie komisji statutowej z statutami dla miast Lwowa, Tarnowa, Rzeszowa, Stryja, Jarosławia, Nowego-Sącza i innych.

2. Sprawozdanie komisji ordynacji wyborczej o 11tym i 13tym §fie statutu, tudzież sprawozdanie o powiększenie liczby posłów miejskich.

3. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wniosku posła Landesbergera.

Leon Sapieha wł. r.

Zakrzewski wł. r.

Ludwik Wodzicki wł. r.